

โครงการอบรมภาวะแทรกซ้อน ตา-ไต-เท้า ในผู้ป่วยโรคเบาหวาน
อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๒

*****

๑. หลักการและเหตุผล

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรังที่ก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เนื่องจากระดับน้ำตาลในกระแสเลือดมีปริมาณสูงขึ้น ระดับน้ำตาลที่สูงติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำลายหลอดเลือด และอวัยวะต่างๆ เช่น หัวใจ ไต ตา สมอ ทำให้เกิดอาการแทรกซ้อนต่อระบบอวัยวะต่างๆ เช่น ส่งผลกระทบต่อเส้นเลือดที่ตา ทำให้เกิดอาการตามัว หรือตาบอด ส่งผลกระทบต่อไต ทำให้เกิดการท่งงานของไตผิดปกติ ไตวาย ส่งผลกระทบต่อหัวใจ ทำให้เกิดเส้นเลือดหัวใจตีบตัน ส่งผลกระทบต่อระบบประสาท ทำให้เกิดภาวะปลายเส้นประสาทอักเสบ ส่งผลกระทบต่อบริเวณเส้นเลือดปลายมือ ปลายเท้า ทำให้เกิดแผลที่เท้าได้ง่าย

ภาวะแทรกซ้อน ต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยโรคเบาหวานทุกรายล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่น่ากลัว แต่อาการแทรกซ้อนที่พบมากที่สุดคือ การเกิดภาวะแทรกซ้อนทางตา เกิดจากการที่น้ำตาลเข้าไปใน endothelium ของหลอดเลือดเล็กๆ ทำให้หลอดเลือดฉีกขาดได้ง่าย เลือดและสารบางอย่างที่อยู่ในเลือดจะรั่วออกมา และมีส่วนทำให้ Macula บวม ซึ่งทำให้เกิด Blurred vision หลอดเลือดที่ฉีกขาดจะสร้างแขนงของหลอดเลือดใหม่ออกมามากมาย จนบดบังแสงที่มามากกระทบยัง Retina ทำให้การมองเห็นของผู้ป่วยแยลง ตาหรือจอประสาทเสื่อม หรือมองเห็นจุดดำลอยไปมา และอาจทำให้ตาบอดในที่สุด และภาวะแทรกซ้อนทางระบบประสาท โรคเบาหวานจะทำให้หลอดเลือดเล็กๆ ที่มาเลี้ยงเส้นประสาทบริเวณปลายมือ ปลายเท้าเกิดพยาธิสภาพ ก็จะทำให้เส้นประสาทนั้นไม่สามารถนำความรู้สึกต่อไปได้ เช่น รู้สึกชา ปวดแสบปวดร้อนตามปลายมือ เมื่อผู้ป่วยมีแผล ผู้ป่วยก็จะไม่รู้ตัว และไม่ดูแลดังกล่าว ประกอบกับในเลือดผู้ป่วยมีน้ำตาลสูง จึงเป็นอาหารอย่างดีให้กับเชื้อโรคและแผลก็จะเน่า

ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๑ ผู้ป่วยเบาหวานทั้งหมด ๖,๘๓๐ ราย ได้รับการคัดกรองจอประสาทตา จำนวน ๓,๘๒๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘๗ ได้รับการตรวจเท้า จำนวน ๔,๙๖๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๗๒ ผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูงได้รับการตรวจคัดกรองไต ๖,๗๒๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๒๖

ดังนั้นเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอพิบูลมังสาหาร จึงได้จัดทำโครงการ อบรมภาวะแทรกซ้อนตา-ไต-เท้า ในผู้ป่วยโรคเบาหวาน อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๒ ขึ้น เพื่อเป็นการลดปัจจัยเสี่ยงในการเกิดภาวะแทรกซ้อน ตลอดจนเพื่อให้สามารถวินิจฉัยเบื้องต้นกรณีที่มีความผิดปกติให้ได้รับการรักษาอย่างทันที่เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้ป่วยเบาหวาน

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อตรวจคัดกรองเบาหวานขึ้นจอประสาทตาโดยการถ่ายภาพจอประสาทตาผู้ป่วยเบาหวาน
๒. เพื่อตรวจวินิจฉัยเบื้องต้นภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาและส่งต่อเพื่อรับการรักษาที่ถูกต้อง
๓. เพื่อตรวจคัดกรองสุขภาพเท้าและประเมินระดับความเสี่ยงของเท้าในผู้ป่วยเบาหวาน

๓. เป้าหมาย

- ผู้ป่วยเบาหวานทั้งหมดในพื้นที่อำเภอพิบูลมังสาหาร จำนวน ๕,๓๔๐ คน
- เจ้าหน้าที่เครือข่ายสุขภาพพิบูลมังสาหาร จำนวน ๔๐ คน

๒. เน้นการมีส่วนร่วมของหน่วยงานทุกระดับ และเน้นการบริการเชิงรุก และบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นภาระต่อพื้นที่ โดยให้มีการทบทวนมาตรการ แผนงาน/โครงการต่างๆ ที่แต่ละหน่วยงานกำลังดำเนินอยู่ และที่จะใช้เป็นมาตรการเชิงรุกในปี ๒๕๕๘ และคำนึงถึงวิธีการดำเนินงานของพื้นที่ที่ปฏิบัติอยู่ด้วย

๓. การดำเนินการของหน่วยงานเป็นกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุน และกระตุ้นการส่งเสริมสุขภาพ ควบคุมป้องกันโรคเชิงรุก โดยการรณรงค์ตรวจคัดกรองจอประสาทตา ตรวจภาวะการดำเนินงานของไต และตรวจเท้า ในผู้ป่วยโรคเบาหวาน และการประชาสัมพันธ์กิจกรรม และความรู้ทุกรูปแบบ ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

๔. ให้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ และคณะทำงาน ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมวางแผนด้านการบริหารและด้านวิชาการ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมการดำเนินการ

ขั้นเตรียมการ

๑. ประชุมทีมคณะทำงานและเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอพิบูลมังสาหาร
๒. จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการตรวจหาภาวะแทรกซ้อน ตา-ไต-เท้า ในผู้ป่วยโรคเบาหวาน อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๒
๓. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ป่วยเบาหวานแต่ละพื้นที่รับทราบการดำเนินโครงการ
๔. เตรียมการจัดกิจกรรมโครงการ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

- กิจกรรมที่ ๑ สสำรวจจำนวนผู้ป่วยเบาหวาน จัดทำทะเบียนผู้ป่วยโรคเบาหวานแยกรายหมู่บ้าน
- กิจกรรมที่ ๒ จัดกิจกรรมคัดกรองภาวะแทรกซ้อน โดยการตรวจวัดสายตาและตรวจเท้า
- กิจกรรมที่ ๓ อบรมเชิงปฏิบัติการ การดูแลเท้า อาหาร การออกกำลังกายและการปฏิบัติตัวเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในการเกิดภาวะแทรกซ้อน ให้แก่ แกนนำ อสม.และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- กิจกรรมที่ ๔ ส่งตรวจภาพจอประสาทตา โดยทีมจากโรงพยาบาลวารินชำราบและเจ้าหน้าที่กลุ่มโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพของแต่ละพื้นที่
- กิจกรรมที่ ๕ สรุปผลการดำเนินงานร่วมกับทีมเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลพิบูลมังสาหาร

๕.ระยะเวลาการดำเนินงาน

กุมภาพันธ์ - กันยายน ๒๕๖๒

๖.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจคัดกรองจอประสาทตา
๒. ผู้ป่วยเบาหวานที่ได้รับการวินิจฉัยเบาหวานขึ้นจอประสาทตาและได้รับการรักษาอย่างทันท่วงที
๓. ผู้ป่วยโรคเบาหวานได้รับการตรวจภาวะแทรกซ้อนทางไต
๔. ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการคัดกรอง ประเมินระดับความเสี่ยงสุขภาพเท้า

๗.การประเมินผล

๑. ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจวัดสายตาร้อยละ ๘๐
๒. ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจวัดความดันภายในลูกตาร้อยละ ๘๐
๓. ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการถ่ายภาพจอประสาทตาร้อยละ ๘๐
๔. ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจคัดกรองเท้าร้อยละ ๘๐
๕. ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจภาวะแทรกซ้อนทางไตร้อยละ ๘๐

๘.งบประมาณ

แหล่งงบประมาณ: เงินบำรุงโรงพยาบาลพิบูลมังสาหาร (PP) มีรายละเอียดดังนี้

๑.กิจกรรมอบรมภาวะแทรกซ้อน ตา-ไต-เท้า ในผู้ป่วยเบาหวาน ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่มผู้เข้ารับการอบรมมือเช้า ๑ มื้อๆละ ๒๕ บาท x ๕,๓๔๐ คน เป็นเงิน ๑๓๓,๕๐๐บาท

๒.กิจกรรมสรุปผลการดำเนินงานคัดกรองภาวะแทรกซ้อน ตา-ไต-เท้า ในผู้ป่วยเบาหวาน

ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท x ๔๐ คน เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท

ค่าอาหารกลางวัน ๑ มื้อๆละ ๕๐ บาท x ๔๐ คน เป็นเงิน ๒,๐๐๐บาทถ้วน

รวมเป็นเงิน ๑๓๗,๕๐๐ (หนึ่งแสนสามหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

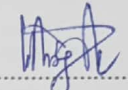
๙.ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. สาธารณสุขอำเภอพิบูลมังสาหาร/ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๑๙ แห่ง PCU ๑ แห่ง

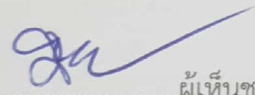
๒. โรงพยาบาลพิบูลมังสาหาร

ลงชื่อ..........ผู้เสนอโครงการ
(นางสมปอง ขาววัง)

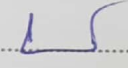
หัวหน้ากลุ่มงานควบคุมโรคไม่ติดต่อ สสอ.พิบูลฯ

ลงชื่อ..........ผู้เสนอโครงการ
(นางเกศินี สิงห์คำ)

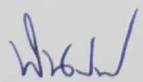
หัวหน้ากลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิฯ รพ.พิบูลฯ

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายสุทิน กมลฤกษ์)

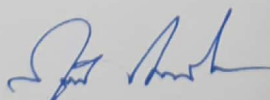
สาธารณสุขอำเภอพิบูลมังสาหาร

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นพ.พัฒนา ต้นสกุล)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพิบูลมังสาหาร

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายพิทักษ์พงษ์ จันทร์แดง)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาล (นายแพทย์) ชำนาญการพิเศษ

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติโครงการ
(นายสุวิทย์ โรจนศักดิ์โสธร)
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี

แผนการจัดอบรมภาวะแทรกซ้อน ตา-ไต-เท้า เครือข่ายพิบูลมังสาหาร
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

วัน เดือน ปี	รพ.สต.	เป้าหมาย	กิจกรรม
๒๕ ก.พ.๒๕๖๒	กุดชุมภู	๔๘๕	-ให้ความรู้เรื่อง ภาวะแทรกซ้อน ทาง ตา-ไต-เท้า
๒๖ ก.พ.๒๕๖๒	ชาติฮี	๑๖๕	-คัดกรองภาวะแทรกซ้อน ตา-ไต-เท้า วัดสายตา
๒๗ ก.พ.๒๕๖๒	ดอนจิก	๒๘๔	และตรวจเท้า
๒๘ ก.พ.๒๕๖๒	ทรายมูล	๒๓๘	-ส่งตรวจคัดกรองจอประสาทตา ตามแผนที่ทีม
๗ มี.ค.๒๕๖๒	ท่าช้าง	๑๕๗	โรงพยาบาลวารินชำราบออกตรวจคัดกรอง
๘ มี.ค.๒๕๖๒	นกเต็น	๑๐๗	จอประสาทตา
๑๑ มี.ค.๒๕๖๒	นาชุม	๑๒๐	-ลงผลการดำเนินการคัดกรองภาวะแทรกซ้อน
๑๒ มี.ค.๒๕๖๒	นาโพธิ์	๒๗๘	ทางตา-ไต-เท้า ในโปรแกรม JHCIS
๑๓ มี.ค.๒๕๖๒	โนนกาหลง	๑๖๕	
๑๔ มี.ค.๒๕๖๒	โนนยานาง	๒๑๓	
๑๕ มี.ค.๒๕๖๒	บ้านแหม	๑๐๒	
๑๘ มี.ค.๒๕๖๒	ระเว	๓๙๕	
๑๙ มี.ค.๒๕๖๒	ไรใต้	๓๘๕	
๒๐ มี.ค.๒๕๖๒	สร้างแก้ว	๓๙๔	
๒๑ มี.ค.๒๕๖๒	หนองบัวฮี	๓๑๘	
๒๒ มี.ค.๒๕๖๒	หนองโพธิ์	๔๕๐	
๒๕ มี.ค.๒๕๖๒	หนองไฮ	๑๙๕	
๒๖ มี.ค.๒๕๖๒	ห้วยแดง	๒๑๒	
๒๗ มี.ค.๒๕๖๒	อ่างศิลา	๒๙๗	
๒๘ มี.ค.๒๕๖๒	PCUรพ.พิบูลฯ	๓๘๐	
	รวม	๕,๓๔๐	

กำหนดการ

โครงการอบรมภาวะแทรกซ้อน ตา-ไต-เท้า ในผู้ป่วยโรคเบาหวาน

อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๒

วันที่ เดือน พ.ศ.๒๕๖๒

ณ ห้องประชุมโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....

เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.

-ลงทะเบียน

เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.

-ภาวะแทรกซ้อน ตา-ไต-เท้า ในผู้ป่วยเบาหวาน

-การคัดกรองภาวะแทรกซ้อน ตา-ไต-เท้า

เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.

-ความรู้เรื่อง ๓ อ ๒ ส

-ปิดการอบรม

หมายเหตุ อาหารว่างเช้า เวลา ๑๐.๓๐ น. อาหารว่างบ่าย เวลา ๑๔.๓๐ น.

กำหนดการ

วันสรุปโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการตรวจหาภาวะแทรกซ้อน ตา-ไต-เท้า ในผู้ป่วยโรคเบาหวาน

อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๒

วันที่ เดือน กันยายน พ.ศ.๒๕๖๒

ณ ห้องประชุมร่วมใจพัฒนา โรงพยาบาลพิบูลมังสาหาร

เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.

-ลงทะเบียน

เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.

-สรุปผลการดำเนินงานโครงการแยกราย รพ.สต.

เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.

-สรุปผลการดำเนินงานในงาน NCD ทุกตัวชี้วัด

โดย ผู้รับผิดชอบงานควบคุมโรคไม่ติดต่อ สสอ.พิบูลมังสาหาร

เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.

พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

-ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

โดย ตัวแทนจากโซนพัฒนาสาธารณสุข ๔ โซน

เวลา ๑๖.๐๐- ๑๖.๓๐ น.

-อภิปราย ชักถาม

-ปิดการประชุม

หมายเหตุ อาหารว่างเช้า เวลา ๑๐.๓๐ น. อาหารว่างบ่าย เวลา ๑๔.๓๐ น.

แบบลงทะเบียน

การอบรมให้ความรู้เรื่องภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยเบาหวาน
อำเภอพิบูลมังสาหารจังหวัดอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2562

วันที่ ..... A. นพ.วิวัฒน์ ๒๕๖๒
ณ. ห้องประชุม รพ. รศ. สงขลา

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	ลายมือชื่อ เซ็น
1	นาง เป็ลยงก์ น้อย	115 ม. 5. อ. นาดี	เป็ลยงก์ น้อย
2	นาย อนุชา นนทชัย	83 ม. 23	อนุชา
3	นาง ภัชอร งามวงศ์	52 ม. 1 อ. ดอนตาล	ภัชอร
4	นาง ดองอินทร์ ใจงาม	76 ม. 1 อ. ดอนตาล	ดองอินทร์
5	นาย สำแดง นันท	339 ม. 1	สำแดง นันท
6	นาย อัมพร นนทชัย	819 ม. 14	อัมพร นนทชัย
7	นาง อานา นนทชัย	225 ม. 1	อานา
8	นาง นร นนทชัย	121 ม. 5 อ. นาดี	นร นนทชัย
9	นาง อัมพร เลี่ยมทอง	119 ม. 2 อ. ดอนตาล	อัมพร เลี่ยมทอง
10	นาย อธิชัย เลี่ยมทอง	99 ม. 2 อ. ดอนตาล	อธิชัย
11	นาย สันนทชัย นนทชัย	9 ม. 2	สันนทชัย
12	นาย อนุชา นนทชัย	273 ม. 14	อนุชา